Het verhaal van Math

In de afgelopen anderhalf jaar sprak PSvertelt met jongeren die uit een kwetsbare situatie hebben geleefd. Ze hadden te maken met schulden, een onveilig thuis of daklоosheid. Je leest hier hun verhalen.

‘Mijn handen. Ze hebben aan mijn ondergang gewerkt, maar ook aan de fundering van mijn toekomst. Ze hebben het geluk van anderen gebouwd, projecten gerealiseerd waarvan ze het resultaat nooit zagen. Ze werken nog steeds. Het zijn werkhanden. Deze handen hebben me gedragen. Ze hebben me beschermd waar klappen vielen.

Jeugd: een poppenkast
Vroeger moest ik lang voor mijn moeder zorgen. Mijn vader verliet ons toen ik jong was en mijn moeder raakte verslaafd aan drank en middelen. Ik bracht haar ’s nachts naar bed, smeerde ’s ochtends brood voor mijn zusje en fietste met haar naar school. Ik herinner me de momenten dat ik de ambulance moest bellen omdat ze niet wakker wilde worden.
Voor de buitenwereld zag het er misschien oké uit, maar het was een poppenkast.

Liefde is als een plantje dat je moet voeden.

Ik ben ervan overtuigd dat mijn ouders hun best hebben gedaan, maar ik ben wel boos. Je kiest je ouders niet, dus je doet wat je kunt met wat je krijgt.
Mijn omi was mijn papa en mama ineen. Als zij er was, voelde het leven draaglijk, bijna als een feest. Ze zorgde ervoor dat we nooit honger leden. Ze vertelde me dat het leven niet belooft lief te zijn, maar dat we wel lief naar het leven moeten zijn. *Pijn mag er zijn, maar het is een moment om door te gaan*.

Jeugdzorg
Ik ben vanaf mijn zevende of achtste uit huis geplaatst en kwam op mijn zeventiende uit het systeem. Daartussen zaten meer dan twintig verhuizingen.
De eerste keer werd ik meegenomen met het verhaal dat ik een weekend bij mijn oom zou logeren. Na een half uur bleek dat we niet naar zijn huis reden.
Jeugdzorg werkte toen zo: het kind was het probleem. Mijn moeder kon niet naar haar eigen problematiek kijken, en niemand bij Veilig Thuis leek te willen zien wat er echt speelde. Ik werd bozer, en dat gaf hen alleen maar meer reden om te zeggen dat ik niet thuis hoorde.

Ik heb een weekend in de jeugdgevangenis in Nijmegen gezeten omdat er nergens anders plek was. Op sommige plekken moest ik vechten voor mijn avondeten. Op andere plekken stond ik met bloedende handen omdat begeleiders geen zicht hadden op de groep.
Ik was onredelijk boos, maar dat kwam doordat ik me niet gehoord of gezien voelde. Er werd altijd over me gepraat, nooit met me. Als je zo moet vechten om maar gehoord te worden, raak je jezelf kwijt.

Als je die veiligheid nooit hebt gekend, draag je altijd de onveiligheid met je mee. En als het altijd al onveilig was, zal het nooit veilig worden. Dat is klote, maar gelukkig kun je daarmee leren omgaan. Daar heb je een vangnet voor nodig. En een omgeving die weet waar je mee zit. Dan moet je eerlijk zijn.

Uit de hand
Mijn leven is letterlijk door mijn handen geglipt. Toen ik zeventien was kreeg ik de opmerking: “Je hebt twee keuzes: Defensie of de gevangenis.” Ik koos voor Defensie. Vier jaar ging het goed. Ik huurde een huisje, spaarde, haalde certificaten. Maar ongemerkt nam ik de patronen van mijn moeder over: ik begon te drinken. Zoveel dat ik represailles kreeg. Een contract liep af, en ik liet het aflopen.
Ik besloot me om te scholen tot kapper – vreemd genoeg hetzelfde beroep als mijn moeder. Daarna kwam cocaïne om de hoek kijken. En weg waren alle problemen. Ik voelde me de koning te rijk. Dronk iedere dag, werkte zeven dagen per week. Ik had een eigen kind, een eigen bedrijf. Ik kon doen wat ik wilde, dacht ik.
Ik ging weekenden naar Antwerpen, Berlijn, Amsterdam.Het kon me niks schelen. Ik stond altijd voor iedereen klaar wanneer ze me nodig hadden maar niemand zag het probleem. Ik zelf ook niet.
En in de tussentijd liepen schulden op. De kroeg had een openstaande rekening,ik betaalde de zorgverzekering niet. Ik had een schuld van tienduizenden euro’s.

Van de ene op de andere dag kreeg ik een mentale klap. Alles wat ik had weggeduwd, kwam ineens naar voren. Ik voelde de pijn.
Mijn huisgenoot zei: “ga maar weg.” En ineens was alles weg. Ik stond op straat.

De schaamte was absurd groot. Als je jezelf al niet aan kunt kijken, hoe kun je jezelf dan naar de wereld toe presenteren? Ik liep zo anoniem mogelijk rond, alsof ik niet bestond. De maatschappij liet me duidelijk zien dat ik niet mocht bestaan.

Hulp en liefde

Toen kwamen Harry en Marieke op mijn pad: de liefste ADHD'ers die ik ooit ontmoette. Zo neurodivergent maar zo functionerend. Het zijn changemakers. Zij zeiden: "Het zal goed met je gaan." En door dat te horen, begon ik het zelf ook te geloven.

Ik dacht vaak: Zou ik wel hulp verdienen? Hulp leek onmogelijk te bereiken. Maar Marieke en Harry zeiden: "Het is je zo gegund. Je ziet jezelf misschien niet, maar wij zien jou wel." Dat was genoeg om me in een hulptraject te duwen. En dan ben je al de drempel over om hulp te vragen. Moet je ook nog eens aan de mensen waarvan je houdt vertellen dat het niet goed gaat.

Mijn partner is de eerste die me echt zag. Ik was altijd bang om te zeggen hoe het er echt voorstond. Maar zij zei: "Ik zie aan je dat je duizenden redenen hebt waarom ik je de deur zou wijzen. Maar ik kies voor ons, ondanks de shit die jij hebt.Zoals je ook voor mijn shit kiest" Ze draagt me. Samen dingen dragen is makkelijker dan het alleen te doen. We zijn flinke mensen, zei mijn oma, en dat zie ik bij haar terug.

Doen voor een ander: een cirkel van hoop

Er zijn drie daklozen die mijn plek weten te vinden. Die hebben allemaal een koffiebekertje van mij. Als ze me tegenkomen, krijgen ze koffie en een boterham. Waarom niet? Ik weet hoe het is om in hun schoenen te staan. Dan is het zo fijn als iemand even naar je omkijkt. Men zegt: Als iedereen aan zichzelf denkt, wordt er aan iedereen gedacht. Maar mijn voorkeur is: als iedereen een beetje aan elkaar denkt, wordt er ook aan iedereen gedacht.

Ik ben hard bezig om dat te laten groeien. Ik blijf geloven: maak eens een praatje. Groet iemand. Keur mensen niet af op wat je ziet, maar laat ze zien wat je niet ziet. Puppy's worden niet vals geboren, mensen ook niet. Er zit ergens een kink in hun verhaal waarom ze van het spoor zijn geraakt. Maar als wij elkaar als vangnet zien en de goede kant op sturen, geloof ik dat mensen weer op het goede spoor komen.

Vaak is het licht aan het eind van de tunnel niet jouw licht. Het is iemand anders die jou laat zien dat het wel kan. Wees dat lichtje voor een ander. Wees dat lichtje voor jezelf. Wees dat licht.

Sinds kort gaat het beter met Math. Hij is verloofd met zijn grote liefde en ze sparen voor de bruiloft.

Hij is in opleiding als ervaringsdeskundige om mensen te helpen die in dezelfde situatie zitten als hij ooit zat. Wel zou een betaalde functie nu erg welkom zijn.